

Spółka cicha w pytaniach i odpowiedziach:

1. Co to jest spółka cicha?

Spółka cicha jest umową dwustronnie zobowiązującą i odpłatną, w której jedna ze stron (wspólnik cichy) wnosi wkład do przedsiębiorstwa, prowadzonego we własnym imieniu przez inną osobę, w zamian za udział w zyskach.

2. Czy spółka cicha jest spółką?

Spółka cicha w rzeczywistości nie jest spółką, a jedynie umową, która nie podlega uzewnętrznieniu w CEIDG ani w KRS. Ta forma prowadzenia działalności gospodarczej była w przeszłości uregulowana w Kodeksie handlowym, jednakże przepisy te zostały uchylone wraz z wejściem w życie 1 stycznia 1965 r. Kodeksu cywilnego, obowiązującego do dziś. Obecnie zawarcie umowy spółki cichej, będącej umową nienazwaną, jest dopuszczalne dzięki zawartej w przepisie art. 353(1) Kodeksu cywilnego zasadzie swobody umów, zgodnie z którą strony mają generalną kompetencję do swobodnego kreowania stosunku prawnego w umowie, z tym zastrzeżeniem, iż treść ani cel tego stosunku nie może sprzeciwiać się naturze stosunku prawnego, ustawie i zasadom współżycia społecznego. Natomiast spółki cichej nie przewiduje Kodeks spółek handlowych, który wymienia, zgodnie z zasadą *numerus clausus* (zamknięty katalog), wszystkie funkcjonujące w polskim prawie typy spółek.

3. Kto może być wspólnikiem w spółce cichej?

Wspólnikiem cichym może być zarówno osoba fizyczna, osoba prawna jak i jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej (np. spółka jawna).

4. Co może być przedmiotem wkładu do spółki cichej?

Przedmiotem wkładu do spółki cichej mogą to być między innymi środki pieniężne, rzeczy ruchome, prawa majątkowe czy nieruchomości.

5. Jakie są zalety spółki cichej?

- a) Założenie spółki cichej nie wymaga wpisu do ewidencji czy rejestracji w Krajowym Rejestrze Przedsiębiorców;
- b) wkład wspólnika cichego jest realnym dokapitalizowaniem przedsiębiorcy;
- c) wspólnik cichy ponosi jedynie ryzyko „ekonomiczne” prowadzonej działalności;
- d) nie ma przeszkód by przedsiębiorca zawarł umowę o pracę ze wspólnikiem cichym;
- e) możliwe jest partycypowanie w zysku przez wspólnika cichego bez konieczności ponoszenia wysokich kosztów prowadzenia działalności w formie spółki, w szczególności spółki kapitałowej;
- f) nie ma konieczności przeprowadzania postępowania likwidacyjnego, jak w przypadku spółek prawa handlowego;
- g) wspólnik cichy może uzyskać zysk, który będzie większy niż odsetki od lokat bankowych;
- h) postanowienia umowy spółki cichej mogą być uregulowane elastycznie;
- i) spółka cicha zapewnia zachowanie anonimowości przez wspólnika cichego, który nie jest ujawniany na zewnątrz;
- j) spółka cicha wymaga niewielkiego zaangażowania wspólnika.

6. Ryzyko związane z uczestnictwem w spółce cichej.

Wspólnik cichy nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania spółki, w związku z tym jedynym ryzykiem ekonomicznym, z jakim musi liczyć się wspólnik cichy jest ewentualna utrata wniesionego wkładu.

7. Forma i treść umowy spółki cichej.

Umowa spółki cichej nie wymaga dla swojej skuteczności żadnej szczególnej formy prawnej, chyba że potrzeba takiej formy wynika z rodzaju wkładu (np. w razie wniesienia własności nieruchomości). W umowie warto jednak określić prawa i obowiązki stron, rodzaj i wysokość wkładu wniesionego przez wspólnika cichego, wysokość udziału wspólnika cichego w zysku, czas trwania umowy i przyczyny jej rozwiązania. W umowie można również zwolnić wspólnika cichego od udziału w stratach.

8. Funkcjonowanie spółki cichej.

Podstawą funkcjonowania spółki cichej jest wniesienie przez wspólnika cichego do spółki określonego w umowie spółki wkładu w zamian za uzyskanie prawa udziału w zysku spółki. Wspólnik cichy nie ma jednak wpływu na sposób prowadzenia przedsiębiorstwa przez wspólnika jawnego.

9. Umowa spółki cichej a PCC.

Umowa spółki cichej nie znajduje się w *zamkniętym* katalogu czynności opodatkowanych PCC, zatem wkład wspólnika cichego nie podlega temu podatkowi, niezależnie od jego formy i wysokości.

10. Opodatkowanie przychodów wspólnika cichego.

W orzecznictwie oraz interpretacjach podatkowych można odnaleźć następujące kwalifikacje źródła przychodu wspólnika cichego:

- przychody z innych źródeł,
- przychody z kapitałów pieniężnych, za które uważa się m. in. odsetki od pożyczki
- przychody z działalności gospodarczej

W jednej z prowadzonych przez Kancelarię spraw zapadło orzeczenie (I SA/Po 457/18), zgodnie z którym przychody wspólnika cichego należy zakwalifikować jako przychody z innych źródeł. Sąd w wyroku tym podkreślił, iż wniesienie wkładu przez wspólnika cichego nie stanowi pożyczki, a zatem udział wspólnika cichego w zysku nie może być traktowany jako przychód z odsetek od udzielonej pożyczki. W orzeczeniu tym sąd odrzucił także możliwość zakwalifikowania przychodów wspólnika cichego jako przychody z tytułu udziału w zyskach osób prawnych, skoro spółka cicha nie posiada osobowości prawnej, a także jako przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej, bowiem wspólnik cichy nie prowadzi działalności gospodarczej we własnym zakresie.

Stanowisko wyrażone przez WSA w Poznaniu zdaje się być stanowiskiem dominującym w orzecznictwie sądów administracyjnych oraz interpretacjach podatkowych, np. Wyrok Wojewódzkiego Sądu

Administracyjnego w Warszawie z dnia 9 sierpnia 2016 r., III SA/Wa 2069/15, Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 października 2017 r., II FSK 2513/15, interpretacja Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 23 marca 2018 r., S-ILPB1/415-747/14/18-S/KF.

Sądy Administracyjne, w tym Naczelny Sąd Administracyjny wskazują, iż umowa spółki cichej, zgodnie z którą wspólnik cichy w zamian za wkład pieniężny otrzymuje udział w zyskach z inwestycji nie stanowi pożyczki.

Ponadto w orzecznictwie wskazuje się, iż przychody z udziału w spółce niebędącej osobą prawną, a taki charakter niewątpliwie ma spółka cicha, ze wspólnej własności, wspólnego przedsięwzięcia, wspólnego posiadania lub wspólnego użytkowania rzeczy lub praw majątkowych u każdego podatnika określa się proporcjonalnie do jego prawa do udziału w zysku oraz łączy się z pozostałymi przychodami ze źródeł, z których dochód podlega opodatkowaniu według skali.

Wspólnik cichy zobowiązany jest do samoobliczenia podatku dochodowego bez pośrednictwa płatnika.

11. Odpowiedzialność wspólnika cichego.

Wspólnik cichy nie ponosi odpowiedzialności za zobowiązania przedsiębiorcy, tak publiczno-, jak i prywatnoprawne.

12. Spółka cicha między małżonkami posiadającymi rozdzielność majątkową.

Spółka cicha może być atrakcyjną formą prowadzenia wspólnego przedsięwzięcia gospodarczego między małżonkami posiadającymi rozdzielność majątkową małżeńską. Umożliwia ona partycypowanie przez jednego z małżonków (wspólnika cichego) w zysku osiąganym przez drugiego, który prowadzi własną działalność gospodarczą.

13. Czy przedsiębiorca może zawrzeć więcej niż jedną umowę spółki cichej?

Przedsiębiorca może zawrzeć kilka umów spółki cichej, w zależności od aktualnych potrzeb związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.